

Sygn. akt V Ca 826/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2019 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie V Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący-Sędzia	SSA w SO Adam Simoni (spr.)
Sędzia:	SSA w SO Wojciech Misiuda
Sędzia:	SSO Witold Benicki
Protokolant:	st. sekr. sąd. Edyta Rak

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2019 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa R. J.
przeciwko (...) Towarzystwo Ubezpieczeniowe (...)S.A. (...)w W.
o zapłatę

na skutek apelacji powoda
od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie

z dnia 17 listopada 2017 r., sygn. akt I C 1565/17

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

SSA w SO Wojciech Misiuda SSA w SO Adam Simoni SSO Witold Benicki

Sygn.akt VCa 826/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 listopada 2017 r., sygn..akt IC 1567/17 Sąd Rejonowy w Rzeszowie oddalił powództwo R. J. wytoczone przeciwko pozwanemu (...)Towarzystwo Ubezpieczeń i (...)S.A. (...)w W. o zapłatę i zasądził od powoda na rzecz pozwanego (...)Towarzystwo Ubezpieczeń (...)S.A. (...) w W. kwotę 917,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy uznał za skuteczny zgłoszony w toku procesu przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia, ustalając, że powód R. J. zawarł w dniu 28 października 2008 r. z (...)Towarzystwo Ubezpieczeń (...)S.A. z siedzibą w W. - umowę ubezpieczenia na życie z Funduszem Kapitałowym (...)ze składką regularną w wysokości 2.500,00 zł rocznie.

Powód uiszczył pierwszą składkę roczną w wysokości 2.500,00 zł.

Na skutek rozwiązania umowy w dniu 8 lutego 2010 r. strona pozwana potrąciła powodowi świadczenie w wysokości 624,29 zł.

Zgodnie z Ogólnymi Warunkami Ubezpieczenia na Życie z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym (...) przedmiotem ubezpieczenia było życie ubezpieczonego (art. 3). Zakres ubezpieczenia obejmował śmierć ubezpieczonego, z zastrzeżeniem, że śmierć w następstwie nieszczęśliwego wypadku w okresie trwania odpowiedzialności towarzystwa. Umowa została zawarta na czas nieokreślony (art. 5 OWU). Odpowiedzialność towarzystwa ustawała z dniem rozwiązania umowy ubezpieczenia (art. 19). Ubezpieczający był zobowiązany do opłacania składki w terminach i w wysokości równej co najmniej składce minimalnej określonej w polisie, opłacanej z góry za okresy roczne półroczne, kwartalne lub miesięczne (art. 21).

Oplata likwidacyjna została określona w art. 46 ust. 4 OWU, gdzie wskazano, że całkowity wykup ubezpieczenia oznacza wypłatę kwoty uzyskanej poprzez pomnożenie liczby jednostek uczestnictwa zgromadzonych na indywidualnym rachunku jednostek uczestnictwa w dniu rozwiązania umowy, przez cenę umorzenia obowiązującą w dniu najbliższej wyceny dokonywanej po rozwiązaniu umowy ubezpieczenia, przy czym w przypadku wypłaty całkowitego wykupu do piątej rocznicy umowy podstawą naliczenia całkowitego wykupu jest połowa jednostek uczestnictwa zgromadzonych na indywidualnym rachunku jednostek uczestnictwa w dniu rozwiązania umowy.

Spór w niniejszej sprawie koncentrował się w istocie wokół tego, czy pozwany mógł skutecznie pobrać od powoda opłatę likwidacyjną za rozwiązanie umowy oraz czy postanowienia OWU regulujące tę kwestię są świadczeniem głównym czy ubocznym. Od tego bowiem zależało czy będzie je można rozpatrywać przez pryzmat przepisów o klauzulach abuzywnych (art. 385¹ i n. k.c.).

Jednakże wobec skutecznego zarzutu przedawnienia zgłoszonego przez stronę pozwaną, powyższe rozważania były niecelowe.

Początkiem biegu przedawnienia jest dzień wymagalności roszczenia.

W niniejszej sprawie umowa łącząca strony została rozwiązana w dniu 8 lutego 2010 r. Na ten dzień została również obliczona wartość polisy oraz potrącona opłata likwidacyjna. Tym samym roszczenie stało się wymagalne w rozumieniu art. 455 k.c. w dniu 8 lutego 2010 r. Uwzględniając 3-letni termin przedawnienia roszczenia z art. 819 k.c. mającego charakter przepisu szczególnego, należy stwierdzić, iż roszczenie powoda uległo przedawnieniu z dniem 8 lutego 2013 r. Pozew złożono w dniu 17 lipca 2017 r., a więc po upływie terminu przedawnienia. Powód nie wykazał aby bieg terminu przedawnienia został skutecznie przerwany, choćby w oparciu o art. 819 § 4 k.c., gdyż przedkładana korespondencja powoda datowana jest najwcześniej na styczeń 2017 r., co przesądza o dochodzeniu roszczenia przedawnionego.

Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił powództwo uznając roszczenie za przedawnione.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód /k.126-129/ zarzucając obrazę przepisów prawa materialnego tj;

-art. 819§1 kc poprzez jego zastosowanie, oraz art. 118 kc poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji gdy do roszczenia objętego pozwem stosuje się 10 letni termin przedawnienia,

-art. 405 i art. 410 kc poprzez ich niezastosowanie i uznanie, że w niniejszej sprawie przepisy te nie mają zastosowania. Konsekwencją uznania przez Sąd Rejonowy, że roszczenie powoda uległo przedawnieniu jest nierozpoznanie istoty sprawy, a to zarówno zarzutów nieważności zawartej umowy jaki zarzutu abuzywności jej zapisów .

Apelujący wnosił na podstawie art. 386§4 kpc o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania przed Sadem II instancji w tym kosztów zastępstwa adwokackiego w podwójnej wysokości.

W odpowiedzi na apelację/ k.147-148/ pozwany wnosił o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje;

Apelacja powoda jest uzasadniona, wobec nierozpoznania przez Sąd I instancji istoty sprawy / art. 386§4 kpc/.

Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2018 r sygn. III CZP 22/18, którą Sąd Okręgowy w pełni podziela roszczenie o wypłatę części świadczenia wykupu zatrzymanego przez ubezpieczyciela na podstawie abuzywnych postanowień umowy ubezpieczenia na życie z funduszem kapitałowym, przysługującego ubezpieczającemu lub ubezpieczonemu będącemu konsumentem przeciwko ubezpieczycielowi, przedawnia się w terminie określonym w art. 118 kc. Uzasadnienie tej uchwały wskazuje zatem, że roszczenia z umowy ubezpieczenia na życie połączone z ubezpieczeniem zawierającym fundusz kapitałowy o wypłatę z tytułu wartości kosztów udzielonej ochrony ubezpieczeniowej przedawniają się po 10 latach.

W niniejszej sprawie doszło do nierozpoznania istoty sprawy na skutek niewyjaśnienia i pozostawienia poza oceną okoliczności prawnych i faktycznych, stanowiących przesłanki zastosowania norm prawa materialnego, będącego podstawą roszczenia. Powyższe braki spowodowały, iż spełnione zostały przesłanki uzasadniające zastosowanie art. 386 § 4 k.p.c. Nierozpoznanie istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. – oznacza zaniechanie przez sąd pierwszej instancji zbadania materialnej (istotnej) podstawy żądania pozwu albo pominięcie merytorycznych zarzutów pozwanego np. na skutek błędnego uwzględniania zarzutu przedawnienia. (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1998 r., II CKN 897/97, orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2002 r. I CKN 486/00, orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2002r., IV CKN 1298/00, orzeczenie Sądu Najwyższego z 21 października 2005r., III CK 161/05).

W konkretnym przypadku, skoro do upływu terminu przedawnienia jeszcze nie doszło, Sąd I instancji na skutek nieprawidłowego jego uwzględnienia zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania pozwu.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd I instancji winien odnieść się do podstawy zgłoszonego żądania, i poczynić ustaleń, czy pobrane przez pozwanego ubezpieczyciela kwoty opłat od wartości wykupu podlegają zwrotowi jako świadczenie nienależne w rozumieniu art. 405 i 410 kc , czy postanowienia OWU określające świadczenie wykupu - a ściślej przewidujące zatrzymanie przez Ubezpieczyciela części zgromadzonych przez powoda środków jako tzw. opłaty likwidacyjnej - są abuzywne i nie wiążą powoda (art. 385¹ § 1 KC).

Z tych motywów Sąd Okręgowy uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego na mocy art. 386 § 4 kpc w zw. z art. 108§2 kpc.

SSA w SO Adam Simoni SSA w SO Wojciech Misiuda SSO Witold Benicki